

ADVIES Nr 32 / 1999 van 24 november 1999

O. Ref. : 10 / A / 1999 / 031

BETREFT : Vraag van de Dienst Vreemdelingenzaken om via transactie 81 toegang te krijgen tot de in het Rijksregister opgeslagen inlichtingen betreffende de Belgische ingezetenen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid de artikelen 4, 5 en 8, gewijzigd door de wetten van 15 januari 1990, 19 juli 1991, 24 mei 1994 en 30 maart 1995;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 1 september 1999;

Gelet op de verzoeken om bijkomende informatie dd. 13 september en 15 oktober 1999 en de op 28 september en 2 november 1999 ontvangen antwoorden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken;

Gelet op het verslag van de heer BERLEUR;

Brengt op 24 november 1999 volgend advies uit :

1. Voorwerp van de adviesaanvraag

De toegang van de Dienst Vreemdelingenzaken tot het Rijksregister van de natuurlijke personen is geregeld door het koninklijk besluit van 18 april 1990 ¹, gewijzigd bij koninklijk besluit van 29 april 1999 ², genomen ter uitvoering van artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna : de wet van 8 augustus 1983).

Verder schrijft het koninklijk besluit van 11 mei 1987 ³ aan de gemeenten voor dat zij de door vernoemd besluit opgesomde inlichtingen betreffende de in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister ingeschreven vreemdelingen overdragen aan de Dienst Vreemdelingenzaken van het Bestuur van de Openbare Veiligheid van het Ministerie van Justitie. Toen de twee voornoemde besluiten aangenomen werden, hing de Dienst Vreemdelingenzaken af van de Minister van Justitie. De Minister van Binnenlandse Zaken acht het wenselijk deze besluiten te herzien op formeel vlak. Maar dit maakt niet het voorwerp uit van voorliggende adviesaanvraag.

In het kader van de haar toegekende wettelijke opdrachten is de Dienst Vreemdelingenzaken gemachtigd om de gegevens te raadplegen betreffende de vreemde ingezetenen, betreffende de Belgische ingezetenen van vreemde afkomst, alsmede betreffende de Belgische ingezetenen wanneer deze tussenkomen in een procedure ter ondersteuning van het verblijfsrecht van een derde. Omwille van redenen van efficiëntie wenst de Dienst Vreemdelingenzaken heden ten dage toegang te kunnen hebben tot de transactie die onlangs als 81 genummerd werd (voorheen 83), maar voor het overige identiek, waardoor de overdracht mogelijk wordt van het dossier in binaire vorm dat de wettelijke gegevens betreffende de Belgische ingezetenen bevat.

In het geval dat de behoorlijk gemachtigde openbare overheid beschikt over een computerverbinding met het Rijksregister, verschijnen de gegevens waartoe de vrager toegang heeft na de normale raadpleging op vraag van de gebruiker, op het scherm. Zodoende, voegt de Minister van Binnenlandse Zaken hieraan toe, kan de Dienst Vreemdelingenzaken de in artikel 3, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 beoogde gegevens raadplegen die betrekking hebben op de vreemdelingen die Belg geworden zijn of, in voorkomend geval, op Belgische ingezetenen (opvragingscodes 11 tot 15 of 21 tot 25).

Maar, gaat de Minister voort, buiten deze raadplegingsprocedure hebben sommige gemachtigde gebruikers die beschikken over een verbinding van computer tot computer en een gegevensbank beheren waarin de dossiers van de personen die in deze gegevensbank geregistreerd zijn, in binaire vorm zijn opgenomen, de mogelijkheid om, wat de nieuwe, bij het Rijksregister verzamelde dossiers of de gewijzigde dossiers betreft, toegang te hebben tot de "restart"-procedure (heropstarten). Deze procedure laat de gemachtigde gebruikers toe om dagelijks de verzamelde of gewijzigde dossiers in binaire vorm over te dragen aan hun eigen gegevensbank, zodat deze laatste volkomen en voortdurend overeenkomt met de gegevensbank van het Rijksregister.

Het lijkt eveneens dat de Dienst Vreemdelingenzaken sinds het operationeel maken (eind 1997) van haar gegevensbank, toegang heeft tot deze procedure, met name voor wat betreft de nieuwe, bij het Rijksregister verzamelde dossiers van vreemdelingen. De Dienst wenst de toegang tot deze procedure uit te breiden en zodoende de automatische overdracht mogelijk te maken van het dossier in binaire vorm van de Belgische ingezetenen, op wier toestand zij moet toezien conform de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

¹ Koninklijk besluit van 18 april 1990 waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van Justitie toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, *B.S.*, 6 juni 1990, blz. 11592-11594.

² Koninklijk besluit van 29 april 1999 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 april 1990 waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van Justitie toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, *B.S.*, 5 juni 1999, blz. 20870-20873.

³ Koninklijk besluit van 11 mei 1987 betreffende de mededeling, door de gemeenten, van inlichtingen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, door toedoen van het Rijksregister van de natuurlijke personen, *B.S.*, 24 oktober 1987, blz. 15537.

De Minister van Binnenlandse Zaken wenst bij wijze van algemeen antwoord te vernemen of het toegangsrecht, verleend aan één van de openbare overheden of aan één van de instellingen bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983, uitgeoefend kan worden door middel van een willekeurig te kiezen geïnformatiseerde procedure en of deze procedure al dan niet de automatische overdracht met zich mee brengt, en bijgevolg ook de registratie en de bewaring van het dossier in de door de gebruiker beheerde gegevensbank.

De Minister van Binnenlandse Zaken vraagt de Commissie of een dergelijke geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens wettig is ten aanzien van de finaliteit van het recht van toegang tot het Rijksregister.

2. Standpunt van de Commissie

Inleidende opmerking

Op het eerste gezicht lijkt de wettigheid van het gebruik van de hoger beschreven geautomatiseerde procedure geen probleem op te leveren ten aanzien van de finaliteit van het recht van toegang. Het komt erop aan toegang te hebben tot dezelfde, in het Rijksregister vervatte gegevens, en de wetgever heeft de vorm van deze toegang niet gepreciseerd. Toch is het gepast om deze kwestie grondiger te onderzoeken.

Een beknopte beschrijving van "transactie 81" werd aan de Commissie bezorgd. Hierbij werd melding gemaakt van een andere transactie, met name transactie nr. 80, waarop de Commissie later zal terugkomen.

De Commissie legt de nadruk op het essentieel verschil tussen twee soorten verwerkingen waarvan sprake in de brief van de Minister. De raadpleging op het scherm geeft natuurlijk enkel toegang tot één enkel dossier per keer. Transactie 81 bestaat uit een downloaden van alle in het Rijksregister vervatte gegevens betreffende de Rijksregisternummers op grond waarvan de opzoeking geschiedt, in de vorm van een bestand dat op alle punten aanverwant is aan het bestand van het Rijksregister (opgevat in de strikte betekenis, d.w.z. dat enkel de in artikel 3, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 opgesomde gegevens in aanmerking worden genomen). Het is van belang om te weten dat deze transactie 81 betrekking kan hebben op alle dossiers van het Rijksregister en dus van de inwoners van het Rijk; zij beperkt zich bijgevolg niet tot bijvoorbeeld een door middel van de NIS-code geselecteerde deelverzameling of tot een dossiercode. De toegang tot deze transactie kan slechts plaatsvinden via het Rijksregisternummer.

Veralgemening van de machtiging ?

Op de vraag van de Commissie naar wie momenteel toegang heeft tot transactie 81, antwoordt het Ministerie van Binnenlandse Zaken : "Enkel de Belgische gemeenten (eventueel via een erkend subregionaal centrum - en in de praktijk betreft dat enkel het C.E.V.I.), die een verbinding hebben van computer tot computer met het Rijksregister en de Dienst Vreemdelingenzaken, hebben toegang tot vernoemde transactie." ⁴ (Bij weten van de Commissie dient ook het G.I.A..L. vernoemd te worden naast het C.E.V.I.). Dit antwoord lijkt toereikend vermits dit de instellingen zijn die gemachtigd zijn om aan het Rijksregister de gegevens te verstrekken die erin geregistreerd worden.

⁴ Officieuze vertaling.

Komt de lijst van de in een binaire vorm verstrekte gegevens wel overeen met de lijst die deze of gene instelling gemachtigd is te raadplegen? Uit wat de hierboven vermelde instellingen zeggen, kan men afleiden dat zij toegang hebben tot de volledige lijst. De Commissie vraagt zich niettemin af welke de gevolgen zullen zijn indien de machtiging tot gebruik van deze procedure aan een groter aantal instellingen zou worden verleend. De bijlage bij voorliggend advies bevat de lijst van de 24 in binaire vorm overgedragen soorten gegevens (IT = Informatietypes), zoals deze door het Ministerie van Binnenlandse Zaken op 23 september 1999 werd verstrekt. Deze lijst is wellicht verre van volledig. Lijsten die aan de Raadgevende Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (de voorgangster van de huidige Commissie) werden verstrekt, telden meer dan 50 informatietypes. Een recentere lijst telt er een zestigtal.

De lijst van de 9 gegevens opgesomd in artikel 3, eerste lid van de wet van 8 augustus 1983, laat toe om de volgende overeenstemming vast te stellen, daarbij de orde van gegevens in de wet volgend:

IT 010 = naam - voornamen
IT 100 = geboorteplaats- en datum
IT 002 = geslacht
IT 031 = nationaliteit
IT 020 = hoofdverblijfplaats
IT 150 = plaats en datum van overlijden
IT 070 = beroep
IT 120 = burgerlijke staat
IT 140 = samenstelling van het gezin

Overigens zijn menige IT's strikt genomen technische IT's, waarmee de te wijzigen gegevens opgespoord kunnen worden. Desalniettemin zouden vele van de in de bijlage opgenomen IT's - zoals bijvoorbeeld IT 005, 012, 022-023-024⁵ (behalve indien het gaat om de hoofdverblijfplaats), 141, 151, 252, 253 - bijgevolg beschouwd kunnen worden, niet als gegevens vervat in het "Rijksregister" in strikte zin, maar als gegevens in de zin van artikel 3, derde lid van de wet van 8 augustus 1983, d.w.z. gegevens geregistreerd in het Rijksregister op verzoek van een gemeentelijke overheid. De brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken dd. 23 september 1999 vermeldt eveneens een "IT 207 (O.C.M.W.)" waarvan gezegd wordt dat het enkel en alleen de vreemdelingen betreft ingeschreven in het wachtregister. Men merke op (cf. *infra*) dat de wet de regel van artikel 3, derde lid niet uitbreidt tot de Dienst Vreemdelingenzaken, maar niettemin erkent dat het "wachtregister" wel degelijk afhangt van de gemeentelijke overheden⁶.

Zelfs indien de daadwerkelijk bij het Rijksregister geregistreerde IT's overeenkwamen met de in artikel 3, eerste lid van de wet op het Rijksregister, opgesomde gegevenscategorieën, merkt de Commissie toch op dat zij er vaak op heeft gewezen dat artikel 5 van de wet enkel in de mogelijkheid voorziet om toegang te hebben tot het Rijksregister "voor de informatie die zij [de gerechtigden] krachtens een wet of een decreet bevoegd zijn te kennen". Zoals de Raad van State (afdeling Wetgeving) herhaaldelijk heeft benadrukt, volgt uit de plicht tot eerbiediging van het wettelijkheidsprincipe dat de regering "uiterst nauwgezet naziet of de kennis van elk van de in artikel 3 van deze wet opgesomde informatie-elementen onontbeerlijk is voor de vervulling van diens opdracht door de publieke overheid in kwestie"⁷.

⁵ IT 024 vindt een wettelijke grondslag in artikel 1, §2 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, voor bepaalde, in de wettekst gepreciseerde personencategorieën: de personen die in een "mobiele woning" verblijven en de personen die "om beroepsredenen of bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben" (B.S., 3 september 1991, blz. 19075-19079).

⁶ Wet van 24 mei 1994 tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend (B.S., 21 juli 1994), tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

⁷ Officieuze vertaling.

De verslaggever legde uitdrukkelijk aan de Minister van Binnenlandse Zaken op mondelinge en schriftelijke wijze het probleem voor betreffende deze mogelijkheid van beperking op technisch vlak. Hier volgt de inhoud van het antwoord : "Zoals in mijn brief van 23 september 1999 aan mijnheer de Voorzitter van de Commissie werd aangewezen, geeft deze transactie enkel toegang tot de meest recente inlichtingen, geregistreerd onder de in bijlage 1 vermelde informatietypes, behalve wat de informatietypes 001 en 020 betreft, voor welke de twee meest recente inlichtingen meegedeeld worden, en voor wat inlichtingentype 140 betreft, voor welk alle geregistreerde inlichtingen meegedeeld worden" ⁸. Dit antwoord geeft niet echt gehoor aan de bezorgdheid van de Commissie. Gelet op de instellingen die momenteel toegang hebben tot procedure 81, veronderstelt zij dus *a priori* dat men de beperking niet specifiek op het oog heeft gehad.

We merken eveneens op dat de automatische overdracht van de in het Rijksregister vervatte gegevens het gebruik noodzakelijk maakt van het identificatienummer van het Rijksregister (cf. IT 002). Indien dit het geval is voor de Dienst Vreemdelingenzaken (cf. het koninklijk besluit van 22 oktober 1984 waarbij de Dienst Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie gemachtigd wordt het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken ⁹), is het gepast om elk voorkomend geval individueel na te kijken.

Het lijkt bijgevolg uitgesloten om de veralgemening te overwegen van de overdracht van computer naar computer naar alle openbare overheden of instellingen bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983.

De aanvraag van de Dienst Vreemdelingenzaken

De wet van 8 augustus 1983 voorziet klaarblijkelijk niet dat de Dienst Vreemdelingenzaken valt onder het gestelde in artikel 3, derde lid. Bijgevolg stelt zich de vraag of de registratie van de talrijke in het Rijksregister voorkomende gegevens wettelijk is. We zullen verwijzen naar de hierboven opgesomde gegevens als bestanddelen van het Rijksregister in de zin van artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 en zullen deze vergelijken met de lijst van de daadwerkelijk geregistreerde gegevens.

De Commissie merkt eerst en vooral op dat de wet de Dienst Vreemdelingenzaken geen toegang verleent tot de informatie betreffende alle Belgen. Zoals de brief van de Minister het benadrukt zou de toegang met name enkel slaan op de gegevens betreffende de Belgische ingezetenen van vreemde afkomst, alsmede betreffende de Belgische ingezetenen wanneer deze tussenkomen in een procedure om het verblijfsrecht van een derde te steunen. Opnieuw stelt zich dan de vraag naar de mogelijkheid die transactie 81 zou moeten bieden om de toegankelijke gegevens te beperken.

De reeds onderzochte lijst van IT's zou in de toekomst nog langer moeten worden. Uit de briefwisseling tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de Commissie is immers een andere transactie aan het licht gekomen, transactie 80. Deze is niet eigen aan de Dienst Vreemdelingenzaken. "De gemeenten", preciseert het Ministerie, "die over een verbinding van computer tot computer beschikken, hebben er eveneens toegang toe (maar enkel en alleen indien zij het dossier beheren of indien men in de historiek van het informatietype 001 het NIS-nummer van de gemeente vindt), alsmede de Administratie der Pensioenen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de dienst "Kijk- en Luistergeld" van de Vlaamse Gemeenschap ¹⁰.

⁸ Officieuze vertaling.

⁹ B.S., 8 november 1984, blz. 14607-14610.

¹⁰ Officieuze vertaling.

Hoewel zij uitdrukkelijk gevraagd heeft waaruit deze transactie bestond, heeft de Commissie slechts een gedeeltelijk antwoord verkregen, waaruit onder meer blijkt dat de Dienst Vreemdelingenzaken geen toegang heeft tot bepaalde gegevens die tot deze transactie lijken te behoren. Aldus wordt gepreciseerd dat de Dienst geen toegang heeft tot volgende gegevens¹¹ :

IT 073 Pensioenbrevetten

IT 074 Pensioenbrevetten (speciaal)

IT 130 Kiesgegevens

IT 131 Deelname aan de verkiezingen door E.E.G.-ingezetenen (niet-Belgen) die in België verblijven

IT 132 Stemrecht Belgen die in het buitenland verblijven voor de verkiezingen van de Wetgevende Kamers

IT 152 Wijze van teraardebestelling

IT 160 Identificatienummer in het militiebestand

IT 192 Transplantatie organen

IT 194 Rijbewijs

IT 196 Sociale zekerheidskaart

De Commissie weet echter niet welke gegevens daadwerkelijk verwerkt worden door transactie 80. Gaat het om de gegevens beoogd door het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister ?¹² Sommige van de hier opgesomde IT's die dus niet aan de Dienst Vreemdelingenzaken zouden overgedragen worden, zijn daadwerkelijk opgenomen in artikel 1 van dit besluit en niet in artikel 2.

Andere bronnen laten verstaan dat transactie 80 toelaat om het volledige dossier in binaire vorm te verkrijgen van de gegevens beheerd door de vrager, maar geregistreerd bij het Rijksregister. We denken aan de in artikel 3, derde lid van de wet van 8 augustus 1983 vernoemde gegevens, die voorbehouden zijn aan de gemeenten en enkel en alleen door hen toegankelijk zijn. Ook deze transactie kan slechts uitgevoerd worden aan de hand van het Rijksregisternummer. Indien dit het geval is, stelt de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken vermelde machtiging, die de toegankelijkheid schetst van deze transactie door de Administratie der Pensioenen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de dienst "Kijk- en Luistergeld", een probleem inzake de wettelijkheid.

Een ander vraagstuk zou eveneens grondiger onderzocht moeten worden. Verschillende koninklijke besluiten maken melding van het Rijksregister als een "noodzakelijke bemiddelaar". Aldus preciseert het koninklijk besluit van 11 mei 1987 betreffende de mededeling, door de gemeenten, van inlichtingen aan de Dienst Vreemdelingenzaken¹³ dat deze overdracht verricht wordt door bemiddeling van het Rijksregister. Het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren¹⁴, bepaalt in haar artikel 3 dat de Dienst Vreemdelingenzaken de door artikel 2 van vernoemd besluit bedoelde inlichtingen in het wachtregister (een door de gemeenten bijgehouden register voor de kandidaat-vluchtelingen) schrijft, "door middel van het Rijksregister". Wat is de zin van deze bemiddelingsrol : wenst men een eenvoudige doorvoer te verzekeren, om met verificaties te kunnen beginnen, of wil men een zekere veiligheid van de inlichtingen waarborgen, ... ?

¹¹ De Commissie loochent de wettelijke grondslag van de verzameling van al deze IT's niet. Zodoende vinden we tussen de door het Ministerie genoemde IT's een aantal IT's terug die voorkomen in het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister (B.S., 15.8.1992, blz. 18038-18039). Artikel 1 somt 26 IT's op voor de bevolkingsregisters en artikel 2 voegt daar 14 IT's aan toe betreffende de vreemdelingen. De gegevens van de bevolkingsregisters zijn slechts toegankelijk voor de gemeenten, zelfs indien er sommige gemeenten zijn die die gegevens mogen registreren bij het Rijksregister (artikel 3, derde lid van de wet van 8 augustus 1983). Hier zullen we op terugkomen.

¹² B.S., 15 augustus 1992, blz. 18038-18039.

¹³ B.S., 24 oktober 1987, blz. 15537.

¹⁴ B.S., 16 februari 1995, blz. 3456-3460.

Kortom, vooraleer aan te vatten met de kwestie van het gebruik door de Dienst Vreemdelingenzaken van een automatische procedure van overdracht van gegevens van computer naar computer, past het om te preciseren welke de IT's zijn die vernoemde dienst wettelijk kan neerleggen bij het Rijksregister, tot welke zij toegang mag hebben en wat de betekenis is van deze verplichting om langs het Rijksregister te gaan.

De Commissie vraagt zich eveneens af hoe de machtiging tot toegang tot het Rijksregister gelijkwaardig kan zijn aan de machtiging tot toegang voor bepaalde instellingen, zoals de hierboven vermelde instellingen, namelijk de Administratie der Pensioenen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Dienst "Kijk- en Luistergeld", tot andere gegevens dan deze opgesomd door de wet van 8 augustus 1983.

Veronderstellende dat er een afdoend antwoord op deze vragen wordt gevonden, dient nog het probleem opgehelderd van het recht op gebruik van transactieprocedure 81 voor de strikt tot het Rijksregister behorende gegevens. Sinds de maand september heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken herhaaldelijk deze vraag aan de voorgaande ministers voorgelegd, zonder antwoord te verkrijgen. Geconfronteerd met deze stilte heeft het Ministerie de machtiging "voorlopig" toegekend (de Commissie is niet op de hoogte van de duur) en "onder ontbindende voorwaarde van een negatief advies dat zou uitgebracht worden door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer"¹⁵, en dit op grond van de door de Dienst Vreemdelingenzaken uitgewerkte argumenten. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken verklaart dat deze laatste haar argumenten zou hebben doen gelden per brief van 24 juli 1999. De machtiging werd evenwel verleend op 8 september 1998. Ofwel was het de bedoeling van de brief van 24 juli om de aanvraag opnieuw in te dienen bij de nieuwe Minister van Binnenlandse Zaken, ofwel dateerde die brief wel degelijk van 24 juli 1998 en bevatte zij een tikfout. In zijn brief van 1 september 1999 verwijst de huidige Minister van Binnenlandse Zaken naar "een fase die operationeel is sinds eind 1997"¹⁶, op zijn minst voor een deel van de dossiers. Eigenlijk had de Commissie op de hoogte kunnen gehouden worden van het stilzwijgen van de voorgaande ministers.

Daarenboven maakt dezelfde brief van het Ministerie gewag van een nota opgestuurd aan de Minister van Binnenlandse Zaken Louis Tobback op 9 september 1998 - de eerste brief opgestuurd door het Ministerie, d.w.z. de dag na de dag waarop de machtiging werd verleend.

Hier volgen de door de Dienst Vreemdelingenzaken in de brief van 24 juli 1999 (of 1998) uitgewerkte argumenten :

- "1. dat haar opdracht het waken is over de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, en dat zij over inlichtingen moet beschikken betreffende alle vreemdelingen maar eveneens betreffende bepaalde Belgen (echtgenoot of garant) die een directe band met vreemdelingen hebben met het oog op het hen toekennen van een visum, een verblijf of vestiging (in deze laatste gevallen bestaat de noodzaak om de samenwoning of de burgerlijke staat na te zien).
2. dat de Dienst Vreemdelingenzaken, wat ook het gebruikte middel moge zijn (dossier in binaire vorm via transactie 83 [vandaag 81 genoemd]¹⁷ of raadpleging op het scherm (opvraging 11 tot 15 en 21 tot 25 gemachtigd op grond van het koninklijk besluit van 18 april 1990 waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van Justitie toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen [het gaat klaarblijkelijk om opvragingscodes betreffende vreemdelingen die Belg zijn geworden of, in voorkomend geval, betreffende Belgische ingezetenen]), de door het Rijksregister medegedeelde gegevens verwerkt en dat deze verwerkingen wettig zijn in de zin van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

¹⁵ Officieuze vertaling.

¹⁶ Officieuze vertaling.

¹⁷ De haakjes [] zijn door de Commissie aangebracht.

3. dat het beroep op transactie 83 [81] erop neer komt dat de raadpleging van een tiental schermen vervangen wordt door één enkele verrichting.
4. dat het beroep op transactie 83 [81] slechts de efficiëntie van het werk doet toenemen en afschrijffouten doet vermijden (bijvoorbeeld van de namen)."¹⁸

De Commissie drukt haar twijfel uit over de wettigheid van alle door de Dienst Vreemdelingenzaken naar voren gebrachte argumenten, vermits de wettelijke grondslag die de aanwezigheid van bepaalde gegevens in het Rijksregister zou rechtvaardigen, niet gepreciseerd wordt.

In naam van haar opdracht tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, uit de Commissie ernstige bezwaren ten opzichte van de oprichting van een gegevensbank die inlichtingen uit diverse bronnen bevat. De vraag van bepaalde gemeentelijke overheden om krachtens artikel 3, derde lid van de wet van 8 augustus 1983, bij het Rijksregister bepaalde van hun gegevens te registreren (kiesgegevens, identificatienummer in het militiebepand, rijbewijs, om slechts de hierboven vermelde gegevens te noemen) is conform de wet. Niettemin leiden het systematisch gebruik van deze mogelijkheid en/of het betrekken van andere overheden bij een dergelijke procedure (de Dienst Vreemdelingenzaken, de Administratie der Pensioenen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de dienst "Kijk- en Luistergeld" en wellicht ook nog anderen) tot een situatie waarin het voorschrift van de wet van 8 augustus 1983 niet meer nageleefd zou kunnen worden.

De Commissie verzoekt dus dat haar terstond een duidelijke en klare beschrijving wordt gegeven van alle verstrekkers van gegevens aan het Rijksregister en van alle informatietypes die zij overdragen (en daarbij de wettelijke grondslag aanduiden), van alle toegankelijke informatietypes (en door wie) en van alle automatische procedures of andere, van alle maskers of filters gebruikt om de toegang te beperken, enz. Zij benadrukt dat deze informatie leesbaar moet zijn en dat een samenvatting (Executive Summary) en samenvattende tabellen bij de documentatie moet gevoegd zijn.

Tenslotte had de Commissie aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken gevraagd of de overdracht van computer naar computer gepaard zou gaan met bepaalde specifieke veiligheidsbepalingen. Het Ministerie antwoordt : "De verbindingen (terminal-computer of computer-computer) met het Rijksregister worden uitgevoerd hetzij door middel van een verbinding met abonnement (gehuurde lijn) of via het DCS-netwerk. Het Rijksregister laat enkel het gebruik toe van directe verbindingen met het DCS-netwerk. Omwille van de veiligheid is het gebruik van het gewone telefoonnet niet toegestaan. Het gebruik van de opties "ontvangst van oproepen van gebruikers niet behorende tot de gesloten groep gebruikers" en "oproep naar gebruikers niet behorende tot de gesloten groep gebruikers" is niet toegestaan om dezelfde reden. De toegang tot de gegevens van het Rijksregister via het netwerk is geregeld door een toegangssleutel (paswoord gekoppeld aan een toegangscode) die bepaalt welke transacties uitgevoerd mogen worden en welke inlichtingen het antwoord zal bevatten. De sleutel en de bijbehorende toelatingen zijn vastgelegd door het Rijksregister, in overeenstemming met de wettelijke machtigingen verkregen door de gebruiker."¹⁹

De Commissie leidt hieruit af dat de overdracht van computer naar computer met geen enkele specifieke veiligheidsmaatregel gepaard gaat. Zij toont zich ongerust over deze situatie. Hoe het ook zij, het door het Rijksregister overgedragen bestand in binaire vorm zou in geen geval langer mogen bewaard blijven dan de dag waarop het werd overgedragen. Anders loopt men het risico om te werken met niet-betrouwbare gegevens. Aangezien transactie 81 (en wellicht ook transactie 80) op initiatief van de gebruikers is opgestart, zouden de instellingen gemachtigd om deze procedures te gebruiken, de Commissie precies op de hoogte moeten brengen van de inlichtingen betreffende de programma's en procedures waarmee deze verplichting tot vernietiging nageleefd kan worden, en van elke andere gepaste veiligheidsmaatregel. Zij zou op de hoogte gebracht wensen te worden van de klassieke, onontbeerlijke veiligheidsmaatregelen, namelijk op fysiek, op

¹⁸ Officieuze vertaling.

¹⁹ Officieuze vertaling.

logisch en op organisatorisch vlak. De Commissie zou de bronbestanden kunnen opeisen om met name het automatisch-zijn van bepaalde veiligheidsprocedures na te gaan.

OM DEZE REDENEN,

De Commissie is van oordeel dat de vraag van de Minister van Binnenlandse Zaken, om toe te laten dat de automatische procedure 81 wordt toegepast bij de Dienst Vreemdelingenzaken en bij alle openbare overheden of instellingen bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983, gevaarlijk is en dat het past om voorafgaandelijk een aantal punten te verhelderen; dat deze machtiging enkel in overweging zou mogen worden genomen voor de instellingen gemachtigd om gegevens te verstrekken aan het Rijksregister (beschouwd in de strikte zin), en dat binnen strikt omliggende voorwaarden, maar dat het moeilijk is om zich de uitbreiding van dit recht tot alle instellingen voor te stellen.

De aan de Dienst Vreemdelingenzaken verleende tijdelijke toelating om transactie 81 te gebruiken, zou opgeschort moeten worden.

De Commissie verwacht dat haar een heel duidelijke beschrijving wordt gegeven van de veiligheidsmaatregelen die in het kader van de automatische overdrachtprocedures moeten gedefinieerd worden en dat deze automatische procedures gepaard gaan met de gepaste technische maatregelen, opdat het door de Raad van State en de Commissie in herinnering gebrachte proportionaliteitsbeginsel daadwerkelijk nageleefd zou worden.

De Commissie brengt een ongunstig advies uit over de haar voorgelegde aanvraag.

Voor de secretaris,
wettig verhinderd,

De voorzitter,

(get.) G. POPLEU
adjunct-adviseur

(get.) P. THOMAS

Bijlage

Informatietypes van het dossier in binaire vorm

(bron : Brief III30/02845/98 dd. 23 september 1999 van Directeur-generaal L. Vanneste van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Algemene Directie van de Wetgeving en van de Nationale Instellingen)

- IT 000 : nationaal nummer
- IT 001 : (GEM) gemeente van beheer
- IT 002 : (REF) verwijzingsdossier : deze informatie laat toe om het verband te leggen tussen een geannuleerd dossier en een vervangend dossier door invoer van een nationaal nummer
- IT 003 : (RES) beslissing inzake de bepaling van de hoofdverblijfplaats
- IT 002 : (AAI) aangifte van inschrijving
- IT 010 : (NM) naam, voornamen
- IT 012 : adeltitel
- IT 019 : (AWZ) aangifte van adreswijziging in een andere gemeente van het Rijk of in het buitenland
- IT 020 : (ADR) adres
- IT 022 : (V.B) verblijfplaats in het buitenland (voor de Belgen)
- IT 023 : (A.B) adres in het buitenland (voor de Belgen)
- IT 024 : (R.A) referentieadres
- IT 031 : (NAT) nationaliteit
- IT 070 : (BER) beroep
- IT 100 : (GPL) geboorteplaats
- IT 101 : (GBD) aangifte van geboortedatum van personen met vreemde nationaliteit, waarvan de geboortedatum onvolledig of onbepaald is
- IT 120 : (B.S) burgerlijke staat
- IT 140 : (GZH) gezinshoofd
- IT 141 : (GZL) gezinslid
- IT 150 : (OVL) overlijden en overlijdensdatum
- IT 151 : (VER) verdwijning : vermelding van de datum van het vonnis dat de verdwijning aangeeft en van de jurisdictie
- IT 210 : (REG) register van inschrijving
 - hetzij inschrijving in het bevolkingsregister
 - hetzij inschrijving in het vreemdelingenregister
 - hetzij vermelding in het bevolkingsregister (EEG protocol)
 - hetzij vermelding in het bevolkingsregister (buitenlanders : koninklijk besluit van 30.10.91)
 - hetzij inschrijving in het wachtregister
- IT 252 : niet mededeelbaar adres
- IT 253 : (KOL) kollektedatum